

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév . . . 170 K Egész évre . . . 680 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Nyolcórás ülések előtt

Budapest, július 13. Az indemnítási vita során még 25 szónok várja, hogy mikor kerül rá sor. Ha a vita a mai tempóban folyik tovább, még 10-14 napig is eltart. Az egységes párt részéről minden haljandóság megvan a vita tartamának meg rövidítésére s a kormány az ellenzékkel szemben való előékenységekben odáig elment, hogy a felsőházi reform benyújtást észre halasztotta, hogy a fontos adójavaslatok még a

nyári szünet előtt tárgyalásra kerülhessenek.

A kormány azonban el van szánva arra is, hogy amennyiben az ellenzék részéről a mai határozat obstrukciós beszédek megismétlődésének, a nyolcórás ülések behozatalát fogja kérni.

A nyári szünetről még nincs szó; körülbelül augusztus tizenötödikétől kezdve egy hónapi szünetre megy a Ház.

Szünet előtt négy adójavaslat

Az indemnítási javaslat után a pénzügyminiszter négy fontos adójavaslatot terjeszt be és pedig első sorban a földadót, amelyet buzaalappon fognak kivetni s így 4 és fél milliárd jövedelmet várnak belőle. Azután kerülnek sorra a jövedelmi, kereseti és a házadóról szóló javaslatok.

Ezekhez az adójavaslatokhoz a kormánypárti szónokok is felszólalnak, hogy az ország közvéleménye ne csak egyoldalról legyen informálva. A kormánynak az a véleménye, hogy az ellenzék az indemnítási vita alatt összes töltéseit kiölti s így az adójavaslatok letárgyalása simán fog menni.

Minden erőt a drágaság letörésére

A kormány egyébként minden erejét a drágaság letörésére koncentralja. A holnapi minisztertanácsban megállapítják azt a tervet, melyet a drágasági kérdéssel összefüggőleg a harminchármas bizottság elé terjesztenek. A lakásrendelet letárgyalása után a bizottság mindaddig nem tart ülést, amíg a kormány elébe nem utalja a drágaság letörésére vonatkozó javaslatokat.

Az ellenzék a bizottság tárgyalásain, egyelőre részt vesz és meg-

várja, hogy a kormány milyen tervekkel nyújt be a drágaság letörésére. Ha ezek szerintük nem megfelelőek és a polgári ellenzék úgy határozna, hogy a bizottság tárgyalásain nem vesz részt, ez még nem jelenti azt távolról sem, hogy a szociáldemokraták is távol tartják magukat a tárgyalástól. A szociáldemokrata párt parlamenti frakciójának egyik vezetőtagja ma kijelentette, hogy a párt ebben a kérdésben is, mint a többi másban, teljesen önállóan fog eljárni.

Az ellátatlanok

A holnapi minisztertanács foglalkozik az ellátatlanokról szóló rendelettervezettel és nincs kizárva, hogy újabb kategóriákkal bővíti ki az ellátatlanok körét. Ezzel függnek össze azok a tárgyalások, amelyeket Térfy Béla közlelmezési

miniszter a malmokkal folytat a 10 százalékos őrleési adóból való részesedés tekintetében. A tárgyalás eredménye kecsesget és a malmok előreláthatólag 4-5 ezer vaggon bűzt fognak átengedni a közlelmezési céljaira.

A pályai kaszálás

Dénes István nemzeti munkaspárti képviselő a nemzetgyűlés holnapi ülésén sürgős interpellációra kér engedélyt a Ház elnökétől a monostorpályi Gorove-birtok 137 holdján erőszakkal learatott termés miatt. Azt

akarja bebizonyítani interpellációjában, hogy ez nem igazgatásnak, hanem a szerződés nélkül maradt aratómunkások elkeseredésének a következménye volt az erőszakos aratás.

A kisbérletek

A földmívelésügyi miniszter két rendeletet nyújtott be azzal, hogy azokat adják át a 83-as tagu parlamenti bizottságnak.

Ezekről a rendeletekről nagyatádi Szabó István a következőket mondotta:

— A mult nemzetgyűlés törvényt alkotott a kisbérletről és a házköltyekről, hogy addig is, míg a földreform tető alá jutna, legalább is kis haszonbérlethez juthassanak a földigénylők. A törvény értelmében a kis bérletek ez év szeptemberében járnak le, tehát hogy a kis

existenciák érdekeit megvédje, tekintettel arra, hogy a földreform végrehajtása még folyamatban van, rendelettel kellett meghosszabbítani a bérlet határidejét. Különösen nagy jelentőségű ez az Alföldön és a Tisza-Duna közén, ahol a kis existenciák biztosítását el sem lehet képzelni másképp. A rendeletről csak annyit mondhatok, hogy kimondottan az a célja, hogy a kisemberek érdekeit megvédje. Addig ne lehessen elvenni a kisembertől a bérletet, amíg a földbirtokreform végre nincs hajtva.

Héjjas és Prónay az ébredőknel

Budapest, július 13. Az Ébredő Magyarok Egyesülete ma este szék-házában ülést tartott, amelyen Budaváry Lászlónak lelkes beszéd kíséretében benyújtott határozati javaslatát, mely szerint az EME vizsautasítja a székháza elleni merénylettel kapcsolatban ellene szórt rágalmakat és követeli a belügyminiszteri vizsgálat eredményének közétételét, egyhangulag elfogadta.

Egyhangú lelkesedéssel fogadta el Kádár Lehel javaslatát is, mely szerint az EME szeretetéről, ragaszkodásáról és hűségéről biztosítja Héjjas Ivánt.

Héjjas Ivánt és Prónay Pált kül-

dötség hívta meg és mindkettőjüket lelkes ovációval fogadták.

Héjjas Iván néhány hazafias érzéstől fűtött szóval köszönte meg az ünneplést.

Ramutatott Budapest romboló szellemére és kijelentette, hogy küzdeni fog a mérég ellen, mely belőle kiárad. Szavait így fejezte be:

— Én mindig teljesíteni fogom kötelességemet, mely azt parancsolja, hogy hazámért mindig előre menjek a megkezdett úton.

Beszédét zúgó tapsal és éljenzéssel fogadták, ugyisintén a Prónay is, ki pár lelkes szóval jelentette be, hogy csatlakozik Héjjasához.

München elszakad Berlintől

A német kormány újjáalakulása

Berlin, július 13. (A Hajdúföld bécsi tudósítójának telefonjelentése.) A demokráta és a centrum megbizottakat küldtek a kancellárhoz és tudatták, hogy hajlandók beleegyezni a független szocialistáknak a kormányba való belépésébe, ha a német néppárt is belép.

Parlamenti körökben úgy tudják, hogy a birodalmi elnök ellenzi a Reichsrat feloszlását, mert ezt a külföldi német szövetségek a külföld szempontjából aggályosnak jelezték.

Rathenau utódjául Siedfel washingtoni követ van kiszemelve, aki az esseni Krupp-művek vezérigazgatója volt s néppárti, kereskedelmi miniszternek pedig Hildeburg, aki a polgári pártok előtt igen szimpatikus.

Bajorország és Berlin között a szakadék áthidalhatatlanná mélyül; a „Münchener Staats-Correspondenz” legutóbb azt írta, hogy Bajorországnak kötelessége megakadályozni, hogy Berlin proklamálja a tanácsköztársaságot.

Cseh-francia katonai egyezmény

Bécs, július 13. Az utóbbi hónapokban erős franciaellenes irányzatvetette meg lábát Csehszlovákia politikai közvéleményében, amely a francia befolyás csökkentését és különösen a Csehszlovákiával szemben tanusított gyámkodásának megszüntetését követeli.

Erről a hangulatról értesültek Párisban is és a francia diplomácia megtalálta a módját annak, hogy olyan helyzetet teremtsen, amely az ilyen meglepetésektől bizonyos ideig megóvhatják Franciaországot.

Az a megegyezés, amely röviddel ezelőtt jött létre Franciaország és

Csehszlovákia között, 1928 október végéig érvényes. Ennek értelmében Csehszlovákia egész haderejének szorvezési és képzési vezetésében az irányító szerepet tartozik annak a 60 tagu katonai bizottságnak átengedni, amelyet Párisból rendelték Prágába s a főparancsnoksági ütségeket Csehország nekik kénytelen odaadni.

A szerződés értelmében Csehország Franciaországot diplomáciailag, szükség esetén fegyveresen is támogatni köteles, ha a békeszerződések végrehajtását akár Németország, akár a volt ellenséges államok bármelyike megszegné.

Félbeszakítottak a hágai konferenciát

Páris, július 13. Hágából érkező Havas-jelentés szerint a konferenciát megszakították.

Hága, jul. 13. (Havas) A magántulajdon ügyének vizsgálatára ki küldött bizottság elhatározta, hogy az orosz bizottság elnökét értesíti, hogy az orosz delegátus Litvinov tegnapi kijelentése után céltalan delognak tartja a további tárgyalásokat.

Bécs, jul. 13. A londoni nagy lapok vezércikkben foglalkoznak a hágai konferencia kudarcával. A Daily Telegraph azt mondja, hogy a hágai konferencia nem vezetett ered-

ményre. A civilizált világ véleményének semmibevévése és a feltételek mellett nyújtandó európai segítség vizsautasítása néhány moszkvai desperadó műve, akik ebben a szétzaggatott és elpusztított országban, amely még hat évvel ezelőtt olyan virágzó volt, ebben a pillanatban a hatóságokat képviselik.

A „Morning Post” azt írja, hogy a hágai konferencia összeomlása, valamint a genovai konferencia kudarcá azért következett be, mert a szovjet vonakodik azokat a kötelezettségeket elismerni, amelyek valamennyi civilizált államra kötelezők.

Magyar-cseh kereskedelmi szerződés

Bécs, július 13. A pozsonyi Pressburger Zeitung am Abend beszélgetést közöl Novák cseh pénzügyminiszterrel, aki a Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződésről egyebek között a következőket mondotta:

— Hogy mindeztideig nem jött létre kereskedelmi szerződés Csehország és Magyarország között, annak nem mi vagyunk az okai. Már minden európai állammal megkötöttük a kereskedelmi szerződést és készek vagyunk Magyarországgal is szerződésre lépni, sajnos azonban a magyar kormány részéről nincsen meg ehhez a kellő jóakarat.

A cseh pénzügyminiszter ezen nyilatkozatához azt a megjegyzést kell hozzáfűzni, hogy nem egyéb alaptalan vadaskodásnál, célja pedig az, hogy a felelősséget a másik félre hárítsa. Már a múlt év áprilisban a magyar kormány volt a kezdeményezője azoknak a tanácskozásoknak, amelyek Prágában kezdődtek és Budapesten folytatódtak. A cseh kormány, mint a kisanantant többi államai a portorosei egyezményt nem respektálja. A magyar kormányban a készség most is megvan és tudunkkal minden előkészület megtörtént a tárgyalások újrafelvételére.

Ellenforradalmárok szövetsége

Budapest, jul. 13. Azok a lelkes hazafiak, akik a bolsevizmus átkos napjaiban önfeláldozó bátorsággal keltek a nemzeti ügy védelmére és ellenforradalommal akarták megdönteni a hazát és a nemzetet eltiporni akaró rémuralmat, elhatározták, hogy megalakítják az „1919-es június bajtársak szövetségét.”

Az alakuló közgyűlés csütörtökön volt a Magyar Nemzeti Szövetség tanácstermében. A hatalmas terem zsúfolásig megtöltötték a derék ellenforradalmi hősök és nagy lelkesedéssel alakították meg a bajtársi szövetséget.

Elnökké élethossziglan egyhangúlag báró Perényi Zsigmond titkos tanácsos nyugalmazott minisztert, a Magyar Nemzeti Szövetség országos elnökét választották meg, aki 1919-ik évi júniusi ellenforradalom vezére és irányítója volt.

Allenburger Gyula lelkes szavakban vázolta a bajtársi szövetség céljait. Kifejtette, hogy különösen a mai nehéz napokban, amikor a destrukció újra szemérmetlenül felütötte fejét, hogy elszakassza a nemzet igaz céljait és törekvéseit, nagy szükség van arra, hogy szorosabb kapcsolatban álljanak azok a törhetetlen hazafiak, akik a bajban, a bitófa alatt is magyaroknak vallották magukat.

A bajtársi szövetség augusztus 1-én a fegyházból történt szabadulásuk harmadik évfordulója alkalmából diszes ünnepség keretében összejövetelt tart, amelyen báró Perényi Zsigmond által a szövetségnek adományozott emlékszerleggel ünnepi beszédet fognak tartani, valamint kiadják a diszokmányokat és jelvényeket mindazoknak, akik az ellenforradalomban tevékenyen résztvettek és ezért börtönben szenvedtek.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Hatórás obstrukció

Budapest, július 13. A nemzetgyűlés mai ülését 10 óra után nyitotta meg Gadi Gaszton elnök. Jelenti, hogy Drózdí Győző napirend előtti felszólalásra kért és kapott engedélyt.

Drózdí Győző tiltakozott az ellen,

Az ex-lex körül

Első szónok Horváth Zoltán (el-len-zéki) volt, aki beszédében a kereskedelmi miniszter tegnapi exposéjával foglalkozik. Örömmel üdvözlö a kereskedelmi miniszter azon szándékait, hogy az ország gazdasági helyzetét javítsa, de úgy véli, hogy az ország gazdasági helyzetének megjavításához két dolog szükséges. Egyrészt a jó belpolitika, másrészt a jó külpolitika.

A választási „atrocitások”

Horváth Zoltán: Soha ilyen parádés előkelőséggel nem korteskedtek, minál a mostani választásokon. A miniszterelnök különvonaton járta be az országot államköltségen.

Gömbös Gyula: Nem igaz. A különvonatot a miniszterelnök maga fizeti.

Horváth Zoltán: Ezek a dolgok a függőségi viszonyban levő választók akaratelhátróztatását befolyásolták.

— Friedrich István állítólag azt mondta a pénzügyi bizottság egyik ülésén, hogy a kormány körülbelül négy és fél milliárdot költött a választásokra. (Derűtség a többségi pártban. Nagy zaj.)

Gömbös Gyula: A képviselő ur Friedrich állítását megszorozta kétfelé!

Horváth Zoltán: Azért sem fejezi ki ez a nemzetgyűlés az ország valódi akaratát, mert hiszen a miniszterek nagy része nem kapott mandátumot.

Kovács-Nagy Sándor: Hiszen a

A numerus clausus

Horváth Zoltán: Töröljék el a numerus clausust, — mert konkurenciát csinál a magyar ifjúságnak. Az eredmény az lett, hogy akiket itt eltiltanak, kimennek külföldre és ott tanulnak.

Horváth Zoltán: Konkurenciát csinálnak a magyar ifjúságnak, sőt azt le is főzik.

Zajos ellentmondások a többségi pártban: Állunk elébe! Tehát mégsem magyarokat zárt ki a numerus clausus!

Horváth Zoltán: Ezt a törvényt csak az akkori lázas hangulatban teremthették meg...

Csilléry András: Amerikában is megcsinálták.

Hegedűs György: Japánban is érvényben van.

Csilléry András: Hát Szent István nem keresztény Magyarországot alapított? (Nagy zaj a többségi pártban.)

Horváth Zoltán kéri a kormányt, hogy az új ipartörvény végrehajtási utasítását készítse el és annak elkészítése előtt az Ipartestületek Országos Szövetségét is hallgassák meg.

Foglalkozik azután a függetlenségi és 48-as párt szereplésével, felsorolja azoknak a képviselőknek neveit akik annak tagjai voltak 1918 október havában.

Felszólalását állandó közbeszólásokkal kísérik a Ház minden oldalán.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a tárgyalásra szánt idő letelet és minthogy a képviselő urnak már módja ettől voína négy

hogy a „Szózat” az ő tegnapi interpellációjával kapcsolatosan olyan cikket közölt, amely őt az ország közvéleménye előtt megvetésnek teszi ki.

Ezután áttérnek az indemnitási javaslat folytatolagos tárgyalására.

Majd áttér arra, hogy az ex-lex állapotot maga a kormány idézte elő.

Karafiáth Jenő: Ugyan, hogy lehet ilyen mondani?

Horváth Zoltán: A kormány az ex-lexet az által is előidézte, hogy a választási időszakot nagyon ki toltta, másrészt az indemnitási javaslatot is csak június 28-án terjesztette a Ház elé.

legnagyobb része fel sem lépett. (Zaj a többségi pártban.)

Horváth Zoltán: De látom már, hogy Csontos képviselő ur kezd türelmetlenkedni.

Csontos Imre: Csak Kunóval beszélgettem. (Derűtség a Ház minden oldalán.)

Horváth Zoltán beszédében a kecskeméti, karcagi és a kiskunfélegyházi választásokkal foglalkozik. A különböző kortesfogásokat ismerteti nagy derűség közben.

Beszédét állandó közbeszólásokkal tarkítják: Ez komoly dolog? Erre van szüksége az országnak?

Jáno-i Zoltán (nátraszól Horváthhoz: Várd meg, amíg kitombolják magukat a dervisek.

Horváth Zoltán folytatja beszédét. Csak úgy lehet helyreállítani a békét, ha ez a nemzetgyűlés rövidesen megalkotja az általános titkos választójogot és aztán újra feloszlik.

Felkiáltások a kormánypártban: Addig persze nőhet a drágaság!

órán keresztül mindazt elmondani, ami a haza érdekében szükséges...

Felkiáltások a kormánypártban: Nem a haza érdekében!

Elnök: Figyelmeztetem, hogy beszédét lehetőleg a legrövidebbre fogja össze.

Horváth Zoltán végre befejezi beszédét. Minthogy a kormány iránt bizalmatlan, a javaslatot nem fogadja el.

Elnök ezután napirendi javaslatot tesz.

Ezzel az ülés délután egyenyed háromkor véget ért.

A jugoszláv kiutasítások

Budapest, július 13. Bánffy gróf külügyminiszter a nemzetgyűlés tegnapi ülésén jelentést tett egy interpellációra adott válaszában a jugoszláv hatóságoktól a nemzetközi jog súlyos megsértésével kiutasított magyarok ügyében.

Ehhez a jelentéshez kiegészítőleg ma közlik, hogy a kiutasítás nemcsak a Bačka, hanem Baranya felé is történt és Pécsre 84 magyar szállították át a trianoni határon, ami óriási izgalmat és elkeseredést váltott ki.

A pécsi szerb konzulátus is tudomást szerzett a jogos felháborodásról és Belgrádban interveniált a kiutasítottak érdekében.

Ennek eredményeképpen 48 óra sem telt bele és a pécsi állomáson vesztelő 6 vagon a kiutasítottakkal együtt visszairányították Jugoszláviába és ott ismét befogadták.

A villamos vasuti alkalmazottak gyűlése

A keresztényszocialisták helyi-érdekű és villamos vasuti szervezeteinek debreceni csoportja tegnap este 10 órakor tartotta tisztújító közgyűlését a keresztényszocialista párt helyiségben. A közgyűlésen megjelentek Többlér János központi főtitkar és Ridegh János, a villamos és helyi-érdekű vasutak alkalmazottai országos szövetségének elnöke, valamint dr. Szabó Pál kerületi párttitkar is.

Dombi István elnök távollétében Horváth Lajos korelnök ismertette a debreceni csoport múlt évi működését s jelentésében kiemelte azt, hogy tavaly 70 01 fát és 100 mázsá burgonyát osztott szét a csoport s ennek beszerzésére 126,000 korona hitelt vett fel bankoktól. Miután a villamos részvénytársaság igazgatósága semmi ily irányú lépést nem tett, a maguk erejére voltak utalva. Kitarást és egységet kér a jövőre nézve is.

A pénztári jelentés felolvasása és helybenhagyása után a közgyűlés megadta a felmentést és új tisztikart választott. A tizennégy választmányi és 5 póttagból elnökké választották a tavalyi elnököt Dombi Istvánt, alelnök lett: Déde László, pénztárnok Horváth Lajos, másodpénztárnok Borbély Kálmán, főjegyző Szöllős Bálint, aljegyző N. Kovács József, ellenőr Nagy István, másodellenőr Szőke Karoly.

Az új tisztikar megválasztása után dr. Szabó kerületi titkar pár buzdító szövegben arra kérte a jelen voltakat, hogy higgyenek ügyük igazában. Felolvasta a „Hajdúföld” tegnapi számának cikkét, ezzel dokumentálván, hogy immár a nyilvánosság is foglalkozik béremelési mozgalmukkal s azt jogosnak ismeri el.

Utána Többlér központi főtitkar volt prágai magyar nemzetgyűlési képviselő mondott igen megszívlelendő igazságokat a keresztényszocialista programról, kapcsolatban a tözsde megreformálásával, mint a drágaság leküzdésének sine qua non-jával s rámutatott a szociáldemokraták áruló politikájára, akik nem mertek a drágaság ellen fellépni, mert amint kifejezte magát a „népbiztosok a tőke zsebéből” logtak ki.

Beszédét azzal fejezte be, hogy ha a munkás éhes, még nem kell vallását eldobnia s megállhatnak a villamos kocskis, de az integritás gondolatát akkor sem adja fel a tisztességes magyar munkás.

Ridegh János végül kijelentette a közgyűlésnek, hogy a helyi vasut alkalmazottak által memorandumban kér május 1 ig visszamenő 10 százalékos béremelés ügye jelenleg az illetékes minisztérium, valamint az országos vasuti és hajózási főfelügyelőség előtt fekszik. A főfelügyelőség érintkezésbe lépett a helyi vasut igazgatóságával s minden remézy meg van arra, hogy az igazgatóság aláveti magát a főfelügyelőség határozatának.

Péntekre várták ugyan az alkalmazottak ügyük végleges eldőlését, de kéri a közgyűlést, hogy jövő hét elejéig várjanak türelemmel s csak akkor határozzanak a sztrájk dolgában, ha az igazgatóság és a főfelügyelőség között jelenleg folyó tárgyalások eredményre nem vezetnek.

A közgyűlés a korelnök záró szavaival éjféltűtán a legnagyobb rendben véget ért.

Egy évi börtönre ítélték egy hadnagyot

A debreceni katonai honvéd törvénytörésen tegnap délelőtt érdekes bünpert tárgyaltak. A vádlott **Biró Pál** marosvásárhelyi születésű, tényleges állományú hadnagy volt, akit csalás, sikkasztás büntetvével, önkényű eltávozás, közérközlenség elleni kihágással és könnyelmű adósságcsemlélés vádjával vádolt a katonai ügyész.

Ugyanis **Biró Tiszabecsén**, ahol a vármórségnél volt beosztva, fát vásárolt 13 ezer korona értékben **Farkas Hermann** kereskedőtől, de csak 3 ezer koronát fizetett ki, a különbözetet elköltötte, a gazdasági könyvbe pedig hamis kimutatást írt be. Azonkívül vett egy sertést is 7 ezer koronáért, de az érte járó pénzt elköltötte s a sertés árát nem fizette ki.

Az önkényű eltávozás vétségét ugy követte el, hogy szabadságáról engedelem nélkül hosszabb ideig nem tért vissza, mindaddig, míg Csengerben le nem tartóztatták.

Azonkívül nagyban kártyázott, dobázott, nyilvános helyen feltűnő mulatott. Egy alkalommal kártyán pár perc alatt 28 ezer koronát vesztett a falubeli jegyzővel s ennek segédjével szemben s a vesztett összeget rögtön visszakérte köcsön képen, hogy a másnap reggel a csalásnál ne legyen hiány. Azonban még így is 13 ezer korona hiány volt. Összes adóssága 46 ezer koronára rugott.

A tárgyalást **Mánya Sándor** őrnagyhadbíró vezette, a vádat **Szűcs Sándor** századoshadbíró ügyész képviselte, míg a védelmet **Gábor Jenő** dr. ügyvéd látta el.

Biró kihallgatása során avval védekezett, hogy ő nem követett el sikkasztást, hanem csupán kölcsönkérte az összeget a sértettekől. Az önkényű eltávozást azzal magyarázza, hogy Kisvárdán hirtelen beteg lett s ezért nem vonult be.

A perbeszéd után a bíróság **bü-**
nösnek mondotta ki **Birót** valamennyi vádpontban s ezért hadnagy rangjának elvesztése mellett **egy évi sulyos börtönre ítélté**.

Az ügyész és a védő három napi haladékot kapott annak eldöntésére, hogy fellebbezést jelentenek-e be az ítélet ellen, vagy sem.

Helyettem kis virág...

Részletesen beszámolt már a „Hajdúföld” a vörös székfűcsokor ügyében megindított rendőri nyomozásról. A nyomozás megállapította, hogy a vörös csokor megrendelője s a tüntetés értelmi szerzője **Müller Antal** szabó volt, akit a rendőrség őrizetbe vett, s előterjesztést tett a belügyminiszternek **Müller** internálására.

Müller beismerte, hogy ő rendelte meg a csokrot s hogy tüntető szándékkal tették ki a Nizzai virágcsarnok kirakatába, mintegy vallomás képen politikai hitük mellett, — de társait, akik tudták és együtt jártak el vele a virágcsokor megrendelésében, semmiképen sem akarta elárulni, mondván, hogy öntudatos szociáldemokrata nem árulja el elvtársait. A rendőrség azonban tovább nyomozott s megállapítást nyert, hogy a virágcsokor megrendelését **Müller**en kívül még két-két **dohánygyári munkás s munkásnő** végezte. A négy gyanúsított, akiknek a nevét a rendőrség nyomozati érdekből nem közli a nyilvánossággal, beismerő vallo-

mást tett, de hogy kinek a kezdeményezésére rendelték meg a csokrot, arra nem adnak feleletet.

Müller Antal különben exponált szerepet játszott már a kommunizmus debreceni uralma alatt is és a gyorsított ötös tanács annak idején

Megnyílik az iparművészeti iskola

Ötvös, grafikai és textil osztálya lesz

Budapest, július 13. Debrecen város még **Vass József** kultuszministersége idején iparművészeti iskoláért folyamodott a kormányhoz és egy millió koronát ajánlott fel az első berendezkedésre.

Csűrös Ferenc kultúrtaácsnok sokat fáradozott ez ügyben, amely nehezen haladhatott előre, mert az iskola céljára alkalmas épületben, a volt városi rendőrség **Szent Anna**-utcai házában a gyöngelmű gyermekek iskolája van elhelyezve. Már úgy volt, hogy el kell ejteni a tervet.

Klebsberg Kunó gróf azonban nagy szeretettel karolta fel a debreceniek kérését s minden lehetőt megtett, hogy az iskolában a tanítást már szeptember hónapban megkezdhesék. Az iskola a budapesti Iparművészeti Iskola igazgatása alatt fog működni s a központból kapja a tanerőit is. Egyelőre három osztálya lesz: ötvösség, könnyűipar és grafika és textil osztálya.

Az új intézmény alakulásával kapcsolatban **Gróf István**, a budapesti Iparművészeti Iskola igazgatója a magyar iparművészet jövőjéről a következőket mondta:

— A magyar iparművészet rendkívüli fejlődött az utóbbi esztendőben. Különösen az ötvösség. A fejlődés kiindulásának a pontja az iparművészeti iskola ötvös osztálya volt, mely néhány év alatt hatalmasan kifejlődött és az iskola legkiválóbb osztálya lett. Meggyőződésem,

ezért két évi börtönre ítélté, de büntetését, mivel a fogságban jól viselte magát, nem töltötte ki teljesen.

Értesülésünk szerint a vöröscsokor ügyében még érdekes fordulatok várhatók.

hogy a magyar ötvösség tíz-tizenöt év alatt elérte azt a szintet, amelyet egészen a tizenhetedik század végéig megtartott, amikor is **Kassa**, **Kolozsvár**, **Nagyszombat** ötvösművészeinek nevét ismerték egész Európában.

— Már most is igen sok ötvösmunkát szállítanak külföldre a magyar ötvösök, akik jól keresnek, mert munkáshiány van. Különösen ezüstkovácsok vannak kevesen.

— Hasonló fejlődést mutat a textil háziipar is. Egymásután alakulnak a vállalatok altruista és üzleti alapon, melyek a magyar kézimunkát külföldön értékesítik. A legutóbbi ilyen alakulat, a Magyar Tisztviselők Háziipari Szövetkezete, amely az összes tisztviselőágak bevonásával óriási arányban kívánja foglalkoztatni a tisztviselőcsaládok asszonyait.

— Jellemző a magyar iparművészet fejlődésére, hogy a boldogult **Körösfői Krisch Aladár** által alapított **gödöllői szőnyegszövő műhely** Nagy Sándor festőművész vezetésével teljes virágzásnak indult és csaknem kizárólag Amerika számára dolgozik.

— Szóval a magyar iparművészetre nagy feladatok várnak a jövőben s ezért van szükség az új iskolákra. Minél több és jobb tervezőre, technikai és művészi irányítóra van szükség, hogy iparművésztünk elfoglalja méltó helyét a világversenyben.

A volt kisebbségek tanácsai Rómában

Róma, július 12.

Ma egy prágai tudósítás, holnap a szerb fővárosból, Belgrádból világgá röpi ett jelentés hozza hírül, hogy a volt osztrák-magyar monarchiából alakult új államok egységét az olasz főváros, Róma veszélyezteti. Hogy mit jelentenek ezek a hírek, arról római levelezőnk alábbi tudósítása számol be:

Nitti, Olaszország, sőt az egész világ egyik legelőbb politikusa vallja, hogy

a saint-germaine-i és a trianoni békeszerződés nem biztosítja Európa békéjét.

Miért beszél így a volt, sőt a közeljövőben ismét aktív olasz miniszterelnök? Vajon igaza van **Nitti**nek, vagy nincs? Ezekre a kérdésekre a közép-európai államok eseményei maguk válaszolnak.

A saint-germaine-i és a trianoni békekötések után, amely békeszerződések a volt monarchia teljes szétbomlását, Magyarországnak pedig fájdalmas megcsönkítését jelentik, az osztrák-magyar monarchiából alakult új államok siettek szövetséget kötni egymás között. Ez a szándékuk testet is öltött az úgynevezett utódállamok „kisantant államainak szövetsége” elnevezés alatt ismeretes szövetség megalakításában.

Az utódállamok e szövetsége maga kétségbevonhatatlan bizonyi-

ték a kisantant államainak szétbontására.

A kisantant államainak szövetségében tömörült államok valamennyije erőszakosan összetakolt állam. Bizonyíték erre az új államok területén élő nemzetiségek magatartása. Az olasz közvélemény tudatára kezd ébredni annak, hogy a **békeszerződés nem a megcsönkített kis Magyarország, hanem maguk az utódállamok területén élő különböző nyelvű nemzetiségek veszélyeztetik.** Viszont ennek oka az, hogy az utódállamok kormányai és hatóságai üldözik a nemzetiségeket. A nemzetiségek tehát következőként a régi Nagy-Magyarország visszaillesztését óhajtják. Ha igazak a lapjelentések, — de mindenestre elhihető — akadnak a nemzetiségekhez tartozók között olyanok is, akik a háború előtti monarchia visszaállításáról ábrándoznak.

Ez a körülmény tette szükségessé a kisantant államainak egyesülését.

Természetesen a három legjobban érdekelt állam: Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia kötöttek fegyverbarátságot egymással elsősorban. Érdeklük volt azonban ezeknek az államoknak, hogy más nemzeteket is megnyerjenek szövetségstársaik. A szövetségkötéseknek azonban feltételeik vannak. Ha nézzük, mik voltak ezek a feltételek, mindjárt tisztába kell jönnünk, mennyire igaz **Nitti** álláspontja.

Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia képviselői még 1920-ban, amikor a görög királyt hívei visszaszállították Görögországba, megígérték a görögökkel, hogy támogatják a kisantant törekvéseit s ezzel szemben a kisantant államai szemet hunynak a háborús görög király uralkodására. Ehhez a beleegyezést a nagyantant államai részéről is kétségkívül a kisantant államai eszközölték ki. Így szerezték meg az utódállamok Görögországot a kisantant államainak szövetsége számára.

Lengyelországgal szemben más volt a helyzete a három államnak. Lengyelország ugyiszólván minden kérdésben független volt ezektől az államoktól. Ilyenképpen Lengyelország maga megszabhatta a szövetségrelépés árát. Nagy volt ez az ár, hiszen jó hosszú időbe került, hogy Lengyelország belépett a kisantant szövetségébe. Az alkudozások közben

Lengyelország meghívta a csehellenes szlovák nemzeti tanácsot,

amely egész a legutóbbi napokig **Krakóban** működött. Miután Lengyelország immár visszavonhatatlanul tagja a kisantant állami szövetségének, a lengyel kormány kiutasította a szlovák nemzeti tanács tagjait.

Azonban mi történt? A **szlovák nemzeti tanács** **zríves fogadtatásra talált Rómában**, — jelentik a cseh lapok. Tehát a szlovák nemzeti tanács Rómában működik, ahol már ezt megelőzően montenegrói és albán nemzeti tanácsok is működtek, — jelentik a szerb lapok.

Ha Róma valóban elfogadta a szlovák, montenegrói és albán nemzeti tanácsokat, csak a nemzeti kisebbségek érdekeit támogatja, akiknek pedig szükségük van a szabad kritika védelmére, mert az utódállamok elnyomják őket. Ma már a külföld is tudja, hogy

a nemzeti kisebbségek vádjai igazak és nem tendenciózusak.

Igy nyilvánvaló, hogy Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia is függnek Olaszországtól, amely ország tudva, levőden éppen ezekkel az országokkal mérí össze erejét az adriai kérdésben.

Olaszország tehát a nemzetiségek tanácsainak meghívásával sakkban akarja tartani az adriai kérdésben vele ellenséges államokat. Remélhető, hogy ezt a kérdést mielőbb rendezni fogják, amikor is Róma egész biztosan szintén ki fogja utasítani a nemzeti tanácsokat. Hova mennek akkor azok? Vajon visszamennek Jugoszláviába és Csehszlovákba? Nem! Már az olasz közvélemény is ismeri annyira ezeket a kérdéseket, miszerint előre tudja, hogy Jugoszlávia, Csehszlovákia visszatérés esetén újra elűzné az államaikban élő nemzeti kisebbségek védelmezőit. S mert ez így fog történni, egyszerűen csak az egész világ meg fogja ismerni a nemzeti kisebbségek panaszait, amint ismerik azt ma már Rómában.

Ne felejtjük el tehát, hogy minden ut Rómába vezet!

Dr. Umberto Toschi.

— **Ujra dohányáremelés?** A dohányosok szívét újabb csapás fenyegeti. Rendszerint jól értesült forrásból közlik velünk, hogy a dohányneműk árát rövidesen újból felemelik. Az áremelés állítólag hetven—százötven százalékos lesz.

Debrecen nem tudja fizetni tisztviselőit

A tegnapi tanácsulésen Vásáry István dr. tanácsnok bejelentette, hogy a város házi pénztára kimerült s a városi tisztviselők, bár már a hó közepe van, még mindig nem kapták meg a természetbeni járandóságuk megváltása fejében járó készpénzilletményeiket.

Az állami és megyei tisztviselői karnak rendes időben folyósították ezeket az illetményeket s miután az utolsó hetekben a korona zuhanása következtében 30-40 százalékkal emelkedett a drágaság, a városi tisztviselőket érzékeny anyagi kár érné az esetben is, ha most folyósítani is tudnák számukra ezen illetményeket. A város eddig 22 millió koronát előlegezett az államnak, de a további hitel nyújtása nem lehetséges s ha az állam nem fizeti vissza a hitelezett 22 milliót, a város e hónapban csak a törzsfizetéseket tudja tisztviselőinek kifizetni s megszünteti a törzsfizetésen felüli illetmények folyósítását, melyek az államot terhelik.

A tanács elhatározta, hogy sürgősen felhívja a pénzügyminisztert a 22 millió korona visszafizetésére s ha a pénzügyminiszter nem folyósítaná a hitelezett összeget, a város bírói uton fogja érvényesíteni követelését.

Feles gazdálkodás

Néhány évvel ezelőtt a közlelmezési kezelésnek 140 katasztrális holdat adott bérbe a városi tanács azzal, hogy e területen a tisztviselők számára konyhaterményeket termesszen. Miután a közlelmezési kezelés későn kapta a földet és az időjárás sem volt kedvező, nem sikerült a tervbevetett kerteszet.

A város erre a Hortobágyon fekvő területet felesbe adta Nagy Sándor mátai biztosnak. A feles gazdálkodásról szóló jelentést a bérlet több mint félszáz évvel ezelőtt csak most küldte meg a városnak, mely jelentés azonban ellentmondó adatokat tartalmaz s abból az sem tűnik ki, hogy a kimutatott gabonamennyiség az összes termés-e, vagy pedig csupán a várost illető felerész. A jelentés szerint 140 holdon mindössze 120 métermáza gabona termett s ebből a város semmit sem látott, mert a feles bérlet vetőmagnak használt fel, a termett zabot pedig felhasználta a jegyzébe sem vette.

A tavalyi termés feltűnően kevés volt: 72 holdon csak 79 mázsa rozs termett. Két holdon semmi termés kimutatva nincs, buza pedig egyáltalán nem termett volna. Az idén pedig újból vetettek búzát, anélkül, hogy kimutatták volna a vetőmag eredetét.

A város e föld felesbe adásánál elég gavalléros volt, miután az első évben a vetőmagot és szántást is a város adta. Ezek után joggal elvárhatná, hogy rendes, áttekinthető jelentést kapjon földbérletéről.

Bár a bérbeadott területen már megtörtént az aratás, a város kiküldötte dr. Vásáry István tanácsost és Kondor Kálmán főszámvevőt, hogy az idei termést s annak elosztását ellenőrizték s tisztázzák a múlt évek silány termésének okát. Jelentésük után a városi tanács véglegesen dönt afelett, hogy a területet továbbra is eddigi felesbe kezén fogja-e hagyni. Nem lepne meg bennünket.

Keresztényszocialisták nagygyűlése Harc a szociáldemokraták ellen

A dohánygyári munkások keresztényszocialista csoportja tegnap délután a dohánygyár nagytermében gyűlést tartott, amelyen a munkásság, főleg a gyár női alkalmazottai nagy számban jelentek meg. A gyűlésre Budapestről Székely János volt államtitkár, a keresztényszocialisták országos pártjának elnöke utazott le, míg Debrecenből dr. Szabó Pál, a helyi csoport titkára és dr. Gálvány János ügyvéd jelentek meg.

A rendőrség nagyszámú készséggel vonult ki Szabó Gyula rendőrkapitány s Bacsó József felügyelő vezetésével. Ugyanis a dohánygyárban erősen szervezkednek a szociáldemokraták s attól lehetett tartani, hogy a két ellentétes világnézetű csoport egymással a gyűlésen összetűz egymással. A feltevés annál alaposabb volt, mivel a közel-múltban országos hírnévre szert tett vörösök sorozat megrendelők is a dohánygyár munkásai közül kerültek ki. A szociáldemokraták, hogy a keresztényszocialisták gyűlése ne sikerüljön, a rábeszélés módszeréhez folyamodtak s igyekeztek rávenni a munkásokat, hogy ne jelenjenek meg a gyűlésen. El is értek annyit, hogy a munkások egy kis csoportja tüntetőleg az előcsarnokban s a lépcsőkön helyezkedett el s a nagyterembe, ahol a gyűlés volt, nem ment be.

A jerikói muzsika

A gyűlést Varjas János, a dohánygyári keresztényszocialista csoport elnöke nyitotta meg. Utána dr. Szabó Pál mondott határozatos beszédet. — Hallom, — ugymond, — hogy a szociáldemokraták itt benn a gyárban újra szervezkednek s bujtogatnak a nemzeti alapon álló keresztényszocialisták ellen, akiket gunyosan keresztényepokoknak hívnak. Ne csodálkozzanak tehát azok, akik tüntetőleg kint maradtak, akik vörös székfűket rendelnek, akik a jerikói zsidó muzsika szerint táncolnak, hogy ezzel szemben a keresztényen nemzeti alapon álló munkásság is szervezkedik. Ugy hallom s látom, hogy nagyon sok munkásnak a fejét újra elbolondította a szociáldemokrácia eszméje, a jerikói muzsika s vörös pipacsot szednek a mezőn, a vörös színt istenítik.

— Csálódni azok, akik azt hiszik, hogy a vörös szín fel-feltűnedező képe elboríthatja a világot; szervezettebbek leszünk, mint 1918-ban voltunk; nem fogjuk túlni a vörös szín uralmát. Magyarazzák meg ezt azoknak, akik odakint maradtak s akiknek a zsidó uralom továbbra is kíváncsúnak tetszik, hogy ez soha többé bekövetkezni nem fog, mert ezt a munkástábor és a polgárság nem engedi. Élete árán is, testével akarja és fogja megakadályozni az ország szétrombolását. (Éljenzés és taps.)

A nyomor oka

Ezután Székely János mondott hosszabb határozatos beszédet. — Tagadhatatlan, — kezdte, — hogy minden egyes népréteg, amely becsületes munkával keresi meg kenyerét, legkritikusabb, legválságosabb napjait éli. Soha a nyomor olyan nagy nem volt, mint ma. Ennek az oka, — mondotta, — a háborúban, az azt követő forradalomban és ennek folyamán: az oláh megszállásban keresendő. A háború 37 ezer millióba került, a

forradalom 47 ezer millióba, míg az oláh megszállás 63 ezer millióba. Ezért kell most nyomorogni, ezért kell gondolkodni, tépelődni, vajjon mit hoz a holnap, mit hoz a jövő.

A romlás oka, a nemzetközi tőke, amelynek nincs hazája s az a társaság, amely ezt a saját javára akarja kiaknázni: a szociáldemokrácia. S ezek mégis romboló munkásságuk örökösét, a keresztényen kurzust akarják felelőssé tenni a nyomorért s ahelyett, hogy önmagukat vádolnák, helyette minket vádolnak. (Taps és éljenzés.) Ez a vádjuk hitvány hazugság. (Heleslés.)

Hol voltak ?

Hol voltak a szociáldemokraták, a forradalom után, amikor a károkat, szenvedéseket kellett volna likvidálni? Akkor nem jelentkeztek a munkások nyomor szanálására. — A vörös nap Magyarországon soha többé felkelni nem fog. Magyarországon a nemzetközi szociáldemokrácia leszerelést, az állami berendezkedésük alkalmatlanságát és életképtelenségét kimutatták. (Taps.)

Bebizonyult, hogy a hirdett földi paradicsom helyett pokol lett a munkásság élete. (Ugy van!) Példa erre Ausztria, ahol a villamos jegy ára 150 korona, negyedkiló cseresznye 600, egy öltöny ruha félmillió korona. Példa rá Oroszország, ahol olcsó az emberélet, de megfizethetetlen drága a kenyér s ezrek pusztulnak el éhen s ezeket végeznek ki kegyetlenséggel. (Taps.)

— A szociáldemokrácia jó arra, hogy a munkásság fantáziáját felcsigázza, jó arra, hogy a nyomorgók sóvárgó szemé elé gyümölcsöket, gazdag jövőt állítson, de ha ők kerülnek uralomra, akkor derül ki, hogy nem tudják megvalósítani tervüket. Komoly ember nem ül fel csábításainak.

A bérmozgalmak

Ezután a bérmozgalmakkal foglalkozik s bejelenti, hogy a keresztényszocialisták kivitték, miszerint a dohánygyárban továbbra is a kedvezményes természetbeni ellátás maradjon meg, hogy kapjanak ruhát, cipőt, olcsó élelmiszereket és nyári szabadságot fizetés kiutalás mellett stb. De — folytatta — itt osztályozunk, vegyék tudomásul, hogy csak azok részesülnek ebben, akik a keresztényen nemzeti irányzat hívei, s annak eszméi mellett kitartanak s nem kacérkodnak a vörös rémnök. Akinek nem jó a keresztényen nemzeti irányzatú cipő sem. (Derűtség. Taps.)

A sztrájk

A sztrájk mozgalomról szólva kijelenti, hogy a kormány el van határozva, hogy inkább becsukja a gyárakat, de nem engedi, hogy a nemzetközi szociáldemokrata agitáció érvényesüljön a gyárakban. (Lelkes taps.)

— Két tábor, a keresztényen pozitív hit tábora s az Antikrisztus tábora küzd egymással, de győzni fogunk, ha a keresztényen tábor felébred, mert akkor eltiporja az Antikrisztust. (Lelkes éljenzés és taps.)

Végül Varjas János beszélt, kérte a munkásokat, tartssanak ki a keresztényszocializmus eszméi mellett, büszkén hirdessék s istápolják fajmagyarságukat.

Ezzel a gyűlés 5 órakor teljes rendben véget ért.

HIREK

Az auslags-gój,

magyarra fordítva: kirakati keresztényén szánandó szerepéről már több ízben megemlékeztünk. Hivatata az, hogy olyan ügyben, mely kizárólag zsidó-érdek, ő szerepeljen mint kezdeményező, indítványozó, hogy ez által a keresztényen tömegek szemé elől eltakarva maradjon a zsidó célzat. Ilyen megvetendő munkára nálunk is sok elaljasodott magyar vállalkozik.

Ettől különbözik az, aki nyíltan, hogy ugymondjuk: szemérem nélkül tömjenez a zsidóságnak és keresi kegyét. Ez utóbbiak közé tartozik a becéző néven általánosan „szellemi rokkant“-nak nevezett Márk Endre, aki versenyre kel Baltázzárral abban, melyikőjük hajítja meg gyakrabban és mélyebben az elismerés zászlóját a zsidók előtt.

Legutóbb azok között, akik még nem voltak vele tisztában, azzal kellett érthetően kinos feltűnést, hogy tiltakozott az ellen, hogy Debrecen város közgyűléseit szombati napra tűzzék, mert, ugymond a bizottsági tagok egyharmadrésze zsidó.

Hát tisztelt rokkant zászlós ur, először is: hogy a zsidókat a szombati közgyűléseken való megjelenésben az ünnep megünnepelése mennyire nem gátolja, azt fényesen mutatja azoknak a névsora, akik (köztük hitközségi vezetők is) ugyanezen a közgyűlésen az ön indítványa mellett szavaztak.

Zászlós ur nem kegyeskedik figyelmeztetni azt a körülményt, hogy igen sok érkekezlet, gyűlés a mi ünnepnapunkra: vasárnapra van ki tűzve, és keresztényen társadalmi egyesületek is előszeretettel vasárnap tartják üléseiket éppen azért, hogy a megjelenhetést ezáltal is könnyebbé tegyék. Ez ellen sohase hallottuk zászlósod tiltakozását, ami, ha nem ismernők, annyival is inkább feltűnne nekünk, mert ön tudunkkal keresztényen egyházi funkcionárius.

Azt sem hallottuk, hogy pártfogásba vette volna a magyar gazdák, az a hosszú időn át hiába hangzottatott kívánságát, hogy a közgyűléseket hét végére vagy hét elejére tűzzék, mert akkor tudnak azoknak megjelenni, anélkül, hogy gazdasági munkájuk végzésében hátramaradást szenvednének.

Biztosíthatjuk zászlós urat, hogy ez bennünket a legkevésbé sem lep meg. Hiszen ez esetben csak holmi magyarokról van szó.

— Viharos eső. Már tegnapelőtt éjfél táján mutatkoztak az első esőfellegek s messziről állandó villámlás szakította meg az éj sötétjét. Az éjen át azonban alig esett, csak tegnap ebéd után kezdett valamivel erősebben csepegni az eső. Hirtelen támadt nagy vihar előzte meg a pár szemnyi istenáldást. A nyírségi és es hortobágyi por toronymagasságban száguldott az utcákon s percekre minden elsötétült. A Vár-utca sarkán egy öreg akáctörzsűt derékba tört ketté a vihar s rászórtja az alatta álló ház fedelére. Debrecen és Budapest közt a telefonösszeköttetés órákra megszakadt. A világítási hálózatban Debrecenben is sok zavart okozott a rövid ideig tartó orkászzerű szél. Az országon átvonult vihar a tiszántúli részen sok kárt okozott a vetésben. Az aratás alatt levő gabonát sok helyütt megdöntötte s a különben jó termést ígérő tengerit is a földre verte.

— **Előleptetés—áthelyezés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a debreceni m. kir. kulturmérnöki hivatalnál működő **Pintér László** kir. főmérnököt műszaki tanácsossá nevezte ki; egyúttal a nyíregyházi m. kir. folyamtermelői hivatalhoz helyezte át.

— **Felsőzázad múltán találkozni a volt tanulótlársak.** Érettségi vizsgatételök 50 éves évfordulója alkalmából, 1922. évi augusztus 3-án, reggel 9 órakor, a debreceni református kollégium kis tanácstermében gyűlnek össze azok a még életben levő tanulótlársak, akik érettségi vizsgálatukat 1872 július havában, a debreceni református főgimnáziumban tették le. — Az összes érdekelt megjelenését kéri és várják: a Debrecenben lakó volt tanulótlársak.

— **Hat akácot csavart ki a vihar a Simonyi-úton.** A tegnap délutáni szélvihar óriási erővel tombolt a városban szerteszét. A Simonyi-úton hat öreg akácot csavart ki tövestől a földből s döntött le a szél ereje. A leomló fatörzsek elszakították a villamos pályatest huzalát s ennek következtében a villamos közlekedés rövid időre megszűnt s későbbben is egészen estig csak a Margit-fürdőig közlekedtek a kocsik. A Simonyi-úton és az erdőn három villamos kocsit rekedt meg. Az elszakadt vezetéket az éjjel folyamán hozták rendbe, de már tegnap délután hozzáfogtak a kidőlt fatörzsek elszállításához. Hat akáccal van kevesebb azokból a híres akácokból, melyeket a nyírségi szél ellen a város védelmére ültetett Simonyi-őbester huszáraival. A nyírségi szél erősebb volt. Győzedelmeskedett a már vénülő fák felett.

— **Baleset a cservágógéppel.** Súlyos szerencsétlenség történt tegnap reggel Vigkedvő Mihály-utca 34. szám alatt. Zokics György timárségd cservágógépen dolgozott. Munkaközben a balkeze véletlenül a gépbe került, amely kezefejét teljesen levágta. Esméletlen állapotban szállították be az egyetemi külső klinikai telepre. Állapota súlyos. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetet saját vigyázatlansága okozta.

— **Vilmos császár emlékiratai.** Berlinből jelentik. A közeli hetekben megjelennek Vilmos volt német császár emlékiratai. A könyv címe lesz: **Emlékek és adatok 1878—1918-ig.** A könyv fejezeteinek címei a következők: Bismarck. — Caprivi. — Hohenlohe. — Bülow. — Bethmann. — Munkatársaim a közigazgatás terén. — Tudomány és művészet. — Az egyházhoz való viszonyom. — Hadsereg és hajóhad. — Hogyan tört ki a háború? — A pápa és a béke. — Az ellenséges és a semleges bíróság. — Kit terhel a felelősség? — Az összeomlás és Németország jövője.

— **Falusi ápolónők.** Budapestről jelentik: A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének tegnapi gyűlése során a keresztyén tisztviselőnők elbocsátása ügyével kapcsolatban Schandl Károlyné a **falusi ápolónői** intézmény felállítását sürgette. Az elbocsátott tisztviselőnők az ápolónői tanfolyam elvégzése után falukon elvállalhatnák a beteg asszonyok és gyermekek ápolását. A nemzetmentő munka megvalósítása érdekében a szövetség érintkezésbe lép a magyar vöröskereszt egyesülettel, hogy közös erővel szervezzék meg a nagyjelentőségű intézményt.

Debrecen összes kereskedőjéhez!

A rohamosan emelkedő drágaság, amely elnyeléssel fenyegeti a kis existenciákat, súlyos és nyomasztó helyzetbe sodorta a kereskedelmi alkalmazottakat is.

A kereskedelmi alkalmazottak megélhetésének biztosítása azonban nemcsak az alkalmazottaknak az érdeke, hanem a kereskedők is.

Atulirott érdekképviseletek tehát nyomtatékosan kéri városunk összes kereskedőit, hogy alkalmazottaiknak fizetését a mai viszonyoknak megfelelően f. hó 15-ig rendezzék.

A fizetések megállapításánál irányelvül szolgáljon az, hogy a havi fizetés minimuma 5000 K. legyen, azontul pedig az üzlet teherbíró képessége, az alkalmazottaknak az az üzlet érdekében kifejtett tevékenysége, megbízhatósága és családi állapota szolgálhat alapul a javadalmazás megállapításánál.

Hisszük és reméljük, hogy kartársaink humánus gondolkodása lehetővé fogja tenni azt, hogy alkalmazottaiknak elégedetlenségre okuk nem lesz.

Debreceni Kereskedő Társulat.
Orsz. Magy. Kereskedelmi Egyesülés hajdumegyei körzete.
Baross-Szövetség debreceni fiókja.

Uj menetrend a nyírabrányi vonalon

Július 15-től kezdődőleg Debrecen—Nyírabrány között új menetrend lép életbe, melyben a személyszállító vonatok az alábbiak szerint fognak indulni és érkezni Debrecenbe:

Debrecenbe érkezik: az 1821. sz. vonat 7 órakor, az 1621. vonat 14 óra 54 p., az 1825. vonat 19 óra 13 p.

Debrecenből indul: az 1822. sz. vonat 7 óra 45 p., az 1824. vonat 14 órakor, az 1826. vonat 4 óra 25 perckor.

A vonatok közül az 1822, 1823, 1824, 1825 közvetlen csatlakozással bírnak Szatmar felé.

— **Ujváros intelligenciája könyvvel látja el a szegény gyermekeket.** Balmazújvároson az elmúlt vasárnap jólsikerült tanmulatságot rendezett özv. **Katona Gaborné** a község előkelő urhölgyeinek védnöksége mellett az ottani állami polgári fiú- és leányiskola szegénysorsu tanulóinak feisegelezésére. Ugy helyből, mint a környékről, nagyszámban gyűlt össze a fiatalság s Rácz Laci muzsikája mellett rózsás kedvben töltötte el az éjszakát. Az anyagi siker oly fényes volt, hogy 15—20 tanulóknak biztosítja a jövő évre tankönyvekkel és tanszerekkel való ellátását. E szép eredmény különösen a hölgyeknek: dr. Görgey Mártonné, dr. Forray Péterné, Harányi Béláné, Kiszely Gyuláné, Vajdas Árpádné, valamint Link Gyula, Takács Gyula, Angol-Magyar Bank, Friedlander Mór, Györfly Lajos, Lux Gusztáv, Kis Jenő, Reiner Leó, Sarkady Károly és Gréger Jenő magasabb összegű felülfizetéseinek köszönhető. Az iskolai gondnokság ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja az összes közreműködőknek a szép támogatásért.

— **Piac-utcai üzletünkbe** nagyobb óvadékkal rendelkező erőlyes üzletvezetőt keresünk. Szakismeret nem szükséges. Cím a kiadóban.

— **A patkánynap eredménye.** A városi tanács tegnapi ülésén Rostas István, az előjáróság vezetője be-terjesztette jelentését a patkányirtás eredményéről. Jelentésében kiemelte a mérget szétthordó és elosztó derék tisztviselők érdemeit. Bejelentette, hogy azok ellen a háztulajdonosok ellen, kik a felhívásnak eleget nem tettek, kihágási eljárást indítottak meg. Az irtás eredménye eléggé kedvező, úgy hogy Rostas István előjáró előterj sztest tett arra vonatkozólag, hogy a patkányirtást 8 hét múlva, a szaporodási időn belől ismételjék meg és célra 1600 liter Radikált rendeljen a város a Standard gyártól. Ezt a szert a Vágóhídon kipróbálták s igen jól bevált.

— **Faiskolatelen Debrecenben.** A 40—50 évvel ezelőtt országos hírnévű „Debreceni Kertész Egyesület” hosszú ideig tartó tétlenség után ismét munkához látott. Nemcsak Debrecenre, de a hasonló klimatikus és talaj viszonyokkal bíró tisztántuli részre is fontos tervszerű gyümölcskertészet céljából, gyümölcsfatelepet fognak létesíteni, honnan a gazdaközönség beszerezheti a fasítási célra szükséges vadoncokat. A debreceni mezőgazdasági kamara e rendkívül fontos gyakorlati kérdés megoldásánál is támogatja a gazdaközönség érdekeit. A földmívelésügyi minisztertől a telep számára nemesítendő vadoncokat javasol adatni a kamara, közbelép továbbá, hogy Debrecenben egy középfoku kertészeti tanintézet állíttassék fel, melynek megnyerése a szélsőséges klímával bíró egész tisztántuli részre nagy fontosságu lenne.

— **Cipészek egymás között.** Madar Sándor cipészsegéd Nyíregyházán egy szobában lakott Szabó Józseffel, aki szintén a cipésmesterséget tanulta. Madar a napokban, bár addig a legnagyobb egyetértésben élt lakótársával, merészet gondolt s ellopta Szabó ünneplő ruháját, fehérneműjét s azután megszökött. A nyíregyházi rendőrség értesítette a debreceni rendőrséget a lopásról, annál is inkább, mert a tolvaj minden valószínűség szerint Debrecenbe szökött. A debreceni rendőrség munkáját siker koronázta. Tegnap sikerült elfogni a tolvajt az egyik mulatóhelyen, ahol fejtető költekezésével vonta magára a figyelmet. Madar kihallgatása során beismerde a lopást s eladta, hogy a ruhát Kecskeméten eladta. Madart átkísérték Nyíregyházára s ott fogják felelősségre vonni.

— **A Fürediek hivatalvesztése.** Füredi Sándor, Füredi Samu és Füredi Sándorné városi zenedei tanárokat a közigazgatási bizottság tudvalevőleg hivatalvesztésre ítélte. Az ítéletnek a két Füredire vonatkozó részét a belügyminiszter most jóváhagyta, a Füredi Sándorné vonatkozó részt azonban megváltoztatta s őt csupán 500 korona pénzbírsággal sújtotta.

— **Postahivatal a Sóstón.** A debreceni m. kir. posta és távirda főigazgatóság közlése, hogy a Sóstó gyógyfürdő (Szabolcs vármegye) létesített időszakos postahivatalt július 11-én megnyitotta.

— **A közüzemi pótlók.** Sátoraljanhely és Nagykanizsa rendezett tanácsu városok tanácsai átiratban arra kérték Debrecen városát, hogy a törvényhatósági bizottság által alkotott közüzemi pótlékokról szóló szabályrendelet egy-egy példányát küldje meg, mert e városok is életbe akarnak léptetni e hasonló rendeletet. A városi tanács a szabályrendelet egy-egy példányát elküldte Ujhelynek és Nagykanizsának.

NAPIREND

1922
július 14 — Péntek

A Meteorológiai Intézet időjárása:

Továbbra is zivataros esők várhatók, jelentékeny hőváltás nélkül.

Prot.: Eörs. Kath.: Bonaventura.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Nagy-mama”.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

Szepessy György kanászhojtár-festőművész képkidállítása Egyház-tér 7. szám alatt d. e. 10—1-ig, d. u. 2—7-ig.

Az ág. hitv. evangélikus egyháztanács ülése 6 órakor. Miklós utca 3.

A Menekültek Társadalmi Egyesületének alakuló gyűlése este 7 órakor a ref. kollégiumban.

A női szabószakosztály gyűlése este 6 órakor az Ipart-stúleiben.

— **A kereskedelmi iskolai tanárhány megszüntetéséről.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a felsőkereskedelmi iskoláknál uralkodó tanárhány megszüntetése céljából középiskolai és tanítóképző intézeti tanárok részére folyó évi szeptember hó 1-től kezdődően Budapestben felsőkereskedelmi iskolákban való tanulásra kisegítő tanfolyamot rendez. A kélfően felszerelt folyamodványokat augusztus hó 1-ig kell beküldeni a minisztérium VII. b. ügyosztályához. A részletes pályázati feltételeket a hivatalos lap július 13-iki (158.) száma közli.

Színház

HETI MŰSOR:

Péntek: A nagymama.
Szombat: A nagymama.
Vasárnap este: A nagymama.
Vasárnap délután: Sulamith.
Hétfőn: Boszorkány.
Kedden: Tatárjárás.
Szerdán: Luxemburg grófja.

Hevesi Sándor a Nemzeti Színház igazgatója

Budapestről jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhatalmazása alapján ifj. **Wlassics Gyula** báró, az állami színházak főigazgatója **Ambrus Zoltán** a Nemzeti Színház igazgatói teendőinek további ellátása alól felmentette és a színház művészi igazgatásával dr. **Hevesi Sándor** dramaturg-főrendező bízta meg. Az ország első műintézetének új vezetője az egykori Thália Társaság budapesti szabad-színpadán tűnt fel, mint rendező s onnét került a Nemzeti Színházhoz, amint hogy a Thália sok más értékes egyéniséget is adott a magyar színészethet. Hevesi Sándor a Nemzeti Színháznál főként külföldi darabokat és klasszikusokat, elsősorban Shakespeareet rendezett s az a mód, ahogy a negyven változatos **Antonius és Kleopatra** színpadi beállítását a szöveg és a sorrend minden sérelme nélkül hat színváltozásban megoldotta, Németországban is méltó feltűnést keltett.

Emellett mint író is jelentős sikereket ért el színpadesztétikai munkáival s mint színpadi szerző finom, bár kissé bágyadt történelmi színműveivel, amelyek közül legutóbb az 1514 az Akadémia Vojnich díjat nyerte.

és a Jókai-regények dramatizálásával. Nemrégiben nevezték ki főrendezőnek, míg most a kiváló Ambrus Zoltán utódjává a Nemzeti Színház előkelő igazgatói székébe került.

Színház és mozgóképek közleményei:

Rózsa Lili a Nagymamában fogja ma este a régi idők kedves emlékeit feleleveníteni. A nagy művésznővel osztoznak a sikerben Kálmán, Unger, Halassy, László, Heltay, Egved, Lukács, Szalma.

Volt egyszer egy hercegisasszony szenzációsan szép kiállítású berlini film. A főszerepben Várkonyi és Clári Lotto. Pazar miliő, szép rendezés és a művészek gyönyörű játéka emelik a darab szépségét. Péntektől vasárnapig az Urániában.

Jövő héten jön **Liane Haid**, Reinhold Schünzel az Urániába.

Lengyelvér. Petrovich főszereplésével kerül szombaton az Apollóban bemutatásra ez a közkezdett film, mind a két rész egy előadás. Jegyértéket pénteken délelőtt 10-től 12-ig.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-u. 59.

A tőzsde

oo

Magyar korona: 40.

A mai tőzsde a korona várható emelkedésére való tekintettel tartózkodó hangulatban nyitott. A tőzsdei későbbi folyamán azonban a korlátpiacon, de a kullispiac egy két értékében is irányváltás állott be, úgy hogy a papírok nagyobb része nyitási nívóját megjavította és kisebb-nagyobb árfolyamra tudott szert tenni. Salgóban és Rimában fedezeti vásárlások voltak. Ennek következtében a Rima árfolyama kétszázal, a Salgóé 600 koronával emelkedett.

A valutapiac igen lanya volt nyitáskor a marka kivételével, amely rendkívül szilárdan tendált, később a piacon fordulat állott be, a marka visszaesett 300 alá és a nyugati fizetési eszközök újra tette meg árfolyamára tették szert. A dollár 70 pontot nyert legmélyebb árfolyamához képest, a szokol pedig 2 koronával emelkedett.

A devizapiac forgalma a tőzsdei első felében élénk volt és a bankok a nyugatiakat vásárolták. Prágában változatos üzlet volt, majd nagy tételekben kínáltak, majd újra a kereslet kerekedett felül benne.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2620, Osztrák hitel 490, Angol-Magyar 755, Leszámitoló bank 825, Magyar-Olasz 315, Jelz. hitelbank 255, Hazai bank 610, Salgó 13400, Rimamurányi 3400, Közúti 1740, Déli vasút 3275, Államvasút 16100, Keresk. bank 8175, Általános takarékpénztár 1470, Pesti hazai 26000, Borsod-miskolci 4575, Concordia 3050, Budapesti gőz. 7400, Gízella 2525, Hungaria 3675, Viktória 12100, Beocsini 11800, Köhő 11500, Általános községi 27100, Urikányi 12500, Adria 15400, Atlantic 2975, Levante 20500, Trust 3035, Ganz-Danubius 11100, Ganz villamos 19100, Lipták 498, Magyar. acél 3400, Schlick 1630, Wörner 825, Brassói 6850, Izzó 11800, Spódium 1975, Hazai fatérn. 2775, Klotild 4400, Erdő 780, Nasici 18400, Neuschl. Licht. 505, Orsz. fa 1190, Telefon 7850.

Valuták

Napoleon 4725-4775, Angol font 5650, 5700, Dollár 1225-245, Francia frank 9875-9925, Márka 292-302, Lira 5325-5400, Osztrák kor. 447-467, Itáliai 2950-3050, Lei 722-82, Szokol 2700 750 Svájci frank 21250-21350, Korona dinár 1380-1400, Lengyel marka 2200-2300.

Devizák

Amsterdam 475-0, Koppenhága 26700, -28000, Krisztiania 20300-20800, London 5575-5625, Berlin 22500-29500, Milánó 5475-5525, Páris 10250-10550, Prága 2700 2800, Stockholm 32000-5000, Svájc 25750-23850, Bécs 455-475, Záh 34500-35500, Newyork 1233-1253, arsz 2350-2450.

Zürichi zárlat

Berlin 125,00 Holland 20280, Newyork 522, London 2319, Páris 4310, Milánó 23600,00, Brüsszel 4230, Prága 11100,00, Budapest 40, Záh 15500, Bukarest —, Varsó 950, Bécs 2—, Osztrák lebeljegyzett 2 és fél.

Nemestempének piaca,

A Napoleon és 20 koronás magyar arany egyaránt 4350-675. Az ezüst pénzek piacán az árakat megállapítani nem volt lehetséges.

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén az üzlet a fizetési eszközök erős áresése, valamint a bőséges esőzés következtében a kereslet lényegesen alább hagyott, úgy hogy az üzlet jelentékenyen nyugodtabb volt az elmúlt napokénál. A buza 50, az árpa 50, a zab 150, a tengeri 60, a korpa 50, a repce 800 koronával lett olcsóbb.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 5050-100, fehérmegyei 5000-5050, pestmegyei

5000-5050, rozs 3950-4000, takarmány árpa 4100-300, sörárpa 4000 4010, koles 2800-2825, zab 5400-5600, tengeri 4375-4425, repce 100-115, Korpa 2950-3000.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 683 sertés, érkezett 758, eladott 420.

Árak: Zsirsértés fiatal nehéz 220-230 könnyű 136-220.

Zártvásári maradvány 39 sertés, érkezett 92, eladott 52 sertés,

Árak: fiatal könnyű 180-tól feljebb.

Dollárt,

Simon Bankiroda DEBRECEN, Kossuth-u. 11. Idegen fizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 15, aztán szavanként 150, vasár betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szög 20 korona.

Elveszett

hétfőn a debreceni nagyalomás II. o. várótermében ezüst cigarettatárcám. Kívül 3 kutyás kép D. J. betűkből monogram. Belül felírás: „Temesvári galamblovó verseny. Vigaszverseny II. díj. Temesvár, 1906. IX. 30.” Megtaláló 2000 korona jutalomban részesül. Cím a kiadó hivatalban.

Lakótársnak

ajánlok butorral magános nőhöz magánosnő. — Cím a kiadóban.

Kerítés

csúlpok faragására nap-számot és segédet vagy munkást keresek. Vár S.

Használt

butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.

Forgács István
művészi
Bécs-utca 11.

Pintér Simon
műlakatos

Szakmámra tartozó munkákat a legolcsóbban készítek.
Csapó-utca 27. szám

Eladó

az Alsójózsán egy nyilas szőlő sok gyümölcsfákkal és egy nyilas pusztai föld ugyanott. Ertekezni lehet örv. Bösörmenyi István-nál hatvan-utcai kisállomásnál. Trafik.

Mosott

ócska rongyot vesz bármely mennyiségben lapunk kiadóhivatala

Moziszoiga

megbízható, felvételik azon nal is; jártassággal bíró előnyben részesül. Jelentkezni okmányokkal lehet az Urániában.

Bélyeggyár
és vésőintézet
FAULÓ 1.
Bányai-utca 22.
Telefon 1265.

Lakást

keres magánosnő egy szoba konyhából állót. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóban

Debreceni Gardák

Bankja részvénytársaság Kossuth-után mint a Budapesti Magyar Olasz Bank részvénytársaság affiliált intézete kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után magas kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Külföldi kifizetéseket és megbízásokat elfogad. — Külföldre és megszállott területre szóló átutalásokat gyorsan eszközöl. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safe deposit) páncéltreke-szeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felek nek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll

Ajto-Ablak

betonlépés, tüzhely eladó. Tisztviselőtelep 1. sz. a. d. u. 3-5-ig.

Patkányirtó szerek,

mindenféle piperezappanok, parfümök kölniszerek, fog- és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bál meghívókat

Debrecen, Piacz-u. 59. sz.

MÉG MINDÉG

Bőr sandál 21-22-23-24 és 25 ig. 190— kor. — Fekete vászon cipő 37-41-ig 225— kor. Női fél és egész strapa cipő 750— kor. azonkívül mindenféle bőr és vászoncipők olcsó árban

Kovács Vilmosnál

az Iparkamara épületében a Törvényszékkel szemben.
Verbőczy-utca 2. sz.

Mindenkinél olcsóbban

a legmodernebb kivitelben készit férfi ruhákat

saját és hozott szövetekből. Szíves pártfogást kér

KELEMEN JÓZSEF

uri szabó, Gyöngyvirág-utca 2. szám.

A közközház közelében. Tisztviselőknek árendamény!

ÓLMOT

keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piacz-u. 59.

Makulatur

5 kilogramos csomagoként kapható lapunk kiadóhivatalában. Kgr 34 K.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy
utca 17.

Tanuló lányt

felvesz lapunk kiadóhivatala fizetéssel. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Tűzgyújtó papírt

lapunk előfizetői díjtanul kaphatnak lapunk kiadóhivatalában Piacz 59. szám alatt.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható Piacz-u. 59.

HORNYATSEKISTVÁN

üveg, porcellán háztartási cikkek kereskedése, ajánlja befőttes üvegeit minden kivételben. Kész áruk. Képektervezés Debrecen, Csapó-utca 1. sz.

Wangor Antal

épület és bútorsztalos DEBRECEN, Csapó-utca 9. sz. Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását. Szép világos hálószoba butor eladó.